

Den kvinnliga SM-historien är betydligt kortare, med start 1928 och fullt utbyggt gren-program först kring år 2000. Här står två grenar i särklass, spjut och diskus.

Två tjejer dominerar spjut totalt med tillsammans 19 medaljer! Åsa Westman har (7-2-0) och Annika Petersson 6-4-0. Det plus ytterligare tre aktiva gör spjut till starkaste gren, även herrgrenarna inräknade!!

En aktiv gör diskus till näst starkaste gren. Annika Larsson tog 17 raka medaljer 1990–2006! Hela 13 silver, men endast 1 guld.

Kvinnligt tresteg är en relativt ny gren. Första SM avgjordes 1990 och första gästrikemedaljen togs 1996 av f d längdspecialisten Johanna Sellman. Hittills har tre GIF-tjejer vunnit SM. Förutom Johanna även dubbelmästarinnan Angelica Ström och nu aktiva Madeleine Nilsson.

Till skillnad från på herrsidan är det en relativt stor spridning mellan grenarna bakom topp-3. En laggren finns med nämligen kort terräng där både GIF och Högbo GIF har bidragit.

Individuellt

Så över till vem som har tagit flest medaljer och medaljpoäng. Även här separerar vi män och kvinnor

1.	Valter Nyström	IFK, SGK	4	5-8-3	34 p	5000, 10000, 25000, Terr
2.	Peter Borglund	GIF	1	5-2-4	23 p	Spjut
3.	Claes Rahm	GIF	2	3-2-9	22 p	Tresteg, Längd
4.	Sven Lundgren	GIF	4	3-3-4	19 p	110H, 400H, 5-k, 10-k
5.	Gustav Östling	IFK, I 14	2	3-3-2	17 p	25000, Maraton
6.	Claes Gille	GIF	1	4-2-0	16 p	Stav
7.	Sune Karlsson	GIF	3	3-3-1	16 p	800, 1500, Kort Terr.
8.	Ove Berg	HAIF	2	2-3-4	16 p	800, 1500
9.	Ernfrid Rydberg	GIF	1	3-2-2	15 p	Stav
10.	Olle Laessker	GSGF	3	2-3-3	15 p	100, 200, Längd

Valter Nyström toppar ganska klart efter att ha tagit hela 16 medaljer under sju säsonger. De fördelades på fyra grenar (5000, 10000, 25000 och lång terräng). Han har f ö även en rad medaljer i lagtävlingar. Peter Borglund var en spjutspecialist som stod på pallen hela 11 gånger, fem av dem som etta. Därmed toppar han både listan över medaljer i en gren och antal guld bland männen. Trea är trestegsspecialisten Claes Rahm som också plockade många medaljer i längd.

Kvinnor

1.	Annika Larsson	GIF	1	1-13-3	32 p	Diskus
2.	Annika Petersson	GIF	1	6-4-0	26 p	Spjut
3.	Åsa Westman	Skade	1	7-2-0	25 p	Spjut
4.	Ewa Johansson	GIF	3	5-1-4	21 p	200, 400, 400H
5.	Nell Sjöström	SGK, KIKS	2	4-2-4	20 p	100, 200
6.	Lisbeth Engström	Skade, GIF	4	2-3-5	15 p	800, 1500, 3000, Kort Terr.
7.	Siv Dahlgren	GGIF, Skade	1	3-1-0	11 p	Längd u a
8.	Angelica Ström	GIF	1	2-1-2	10 p	Tresteg
(Alla över 10 p)						

Bland kvinnorna är det tre kastartjejer i topp. Annika Larsson toppar med sina 32 p och 17 raka medaljer i diskus. Spjutduon Annika Petersson och Åsa Westman följer och man kan notera att Åsa toppar i fråga om individuella guld med sina sju. Bakom de tre kastarna följer tre löpare med skiftande huvudgrenar (Ewa 400 m, Nell 100-200 m och Lisbeth 1500 m) och så ett par hoppartjejer.

Den här artikeln är bara början. I kommande artiklar skall vi titta närmare på lag- och stafettmedaljer. Vi skall också titta på Inomhus-SM, numera lika starkt och uppmärksammat som utomhusversionen. Gefle IF arrangerar ISM i februari och det blir en bra orsak till att studera tävlingen. Där hittar vi bl a viktastningens store dominant, GIF:s Robert Alneroth.

Tommy Efverström

– en av Sveriges bästa vattenskidåkare

Vattenskidåkningen i distriktet var under -70 och -80 talet som störst i Älvkarleby, klubben bildades 1970. Älvkarleby var under den tiden en av Sveriges största klubbar, då man arrangerade flera svenska mästerskap samt landskamper. Klubbens åkare under den tiden, skördade stora framgångar nationellt och internationellt. Klubbens mest kända åkare är Tommy Efverström. Han debuterade tidigt som barfotaåkare och vann flera svenska mästerskapstitlar. Med tiden tog vattenskidåkningen över mer för Tommy, han spenderade vintermånaderna i Florida för träning och tävling. Han vinner åtskilliga svenska mästerskap samt nordiska mästerskapen genom åren och är Stor grabb nr 5.

Jörgen Jansson Älvkarleby Vattenskidklubb vinner SM i slalom 2001 och 2004. Emma Eriksson samt Oskar Wikström är också två kända landslagsåkare från klubben.

Tommy Efverström satt i förbundsstyrelsen under 15 år, han fungerade som förbundskapten åren 1987–2017, mestadels för seniorlandslagen men även några år för ungdom- och juniorlandslaget.

Gästrikland har mellan åren 1997–2017 varit det dominerande distriktet inom vattenskidåkning i Sverige, då framför allt med åkarna Daniel och Johan Efverström från Gävle Vattenskidklubb. Daniel har trots sin ringa ålder på 25 år, redan 28 SM guld, från ungdom till seniorklass räknat, han har 10 Eu-

ropamästerskapsmedaljer, med Guld i både hopp, slalom och kombinerat som ungdom, junior och U21 åkare. 2013 blev han även Europamästare för seniorer i grenen hopp endast 21 år gammal. Han blev även Världsmästare i U21 detta år i grenen hopp.

Daniel är Stor grabb Nr 12.

Johan som tidigt specialiserade sig i grenen slalom, har vunnit flera SM guld i grenen, samt ett silver vid U21-EM. Hans främsta merit hittills är en bronsplats på World games 2013 i Carli, Colombia.

2014 slog Johan det 22 år gamla svenska rekordet i grenen Slalom med 4 bojar på 10.25m lina.

Förutom tävlingar i Sverige så tävlar Johan och Daniel på Pro touren runt om i världen.

Hofors Båt- och vattenskidklubb är en klubb, som också haft flera landslagsåkare, då framför allt med åkarna, Andreas Sonestad, Madelene Panzare, Fanny Haglund som har deltagit vid flera EM genom åren. Synskadade Johannes Engberg från Hofors har VM-guld i trick och VM-silver i slalom för funktionshindrande.

Andreas Sonestad har även tillsammans med Tommy Efverström varit ansvarig för Landslagen sedan 2010.

Anders Hedbom

Daniel Efverström, Gävle Vattenskidklubb, rankas 2006 som etta i världen i sin klass i grenen hopp

Dä va då dä! Unge Egge!

Dan Nordfeldt berättar om en kompis

Ska berätta lite om en kär kompis jag har! Eje Högberg heter han.

Vi växte upp samtidigt, skillnaden var att han var 3 år yngre än oss, men "brådmogen" som det hette och han "umgicks alltid" med oss äldre på den tiden. Allt kretsade kring idrott och vi fick till oss det mesta genom Sporttidningar. Rekordmagasinet oftast.

Sammanhållningen och kamrat- och klubbbandan var rättesnöret. Eje blev en perfektionist, så när träningarna var slut stod Eje kvar och nötte frisparkar, straffar och hörnor med sin extrema höger. Ett minne är ju när det "dagades" juniormatch mot självaste SAIK i Järbo. Vi var bra det visste vi men det var ju alltid "kittlande" att möta ett "Stadslag" och SAIK och SIF var ju erkänt i Sverige t.o.m. Ja minnsann det blev en match som det pratas om än vid våra "nostalgiska träffar", för hör och häpna Järbo vann med 1-0 och unge Eje tog "LillLappen" Hellströms straff som extra krydda. Eje fick hoppa in i målet med bravur.

Vi växte som lag och avancerade från 6an till 5an och 4an, med segervittring även där. Uno E. värvades till SIF och Eje, KEA och Roffe B. gick till SAIK. Jag hamnade i div 3-laget HAIK. Resan fortsatte och Eje fick även prova på SIF i Allsvenskan 1 år. Parallellt spelade Eje hockey. Han spelade i Järbo, Ockelbo, SAIK och SIF. Tänk er själva när han från Järbo skulle "ta sig" till Ockelbo på träningar och matcher mitt i vinter'n – jaa det var tåget som gällde.

Efter återkomsten till Järbo och spel i JIF kom så anbudet om tränaruppdrag för Eje och Åshammar, med Åke Wiktorsson ni vet, tog han från 4an till 3an, då ska ni veta lite om hans inställning, då han tog cykeln från Järbo till arbetet på SANDVIK (han tjänstgjorde på samma ställe under alla år, till pen-

Eje Högberg.

sioneringen) han fortsatte på sin cykel till Åshammar för träning, och efter träningen vidare hem till Järbo. Behövs inte sägas så mycket mera.

Nästa uppdrag blev SAIK fotboll och även dom huserade i 4an, men med Ejers ambitioner blev det 3an för dom också. Järbo tränade han i 3an och 4an. För att än en gång ta sig an Åshammar med resultatet åter spel i div 3.

Meriterna gjorde honom till en självklar kandidat till uppdrag inom Gestriklands Fotbollförbund och dess Domarkommitté. Jag ville bara kortfattat erinra om all den kraft och tid som offrats på det bästa ja käraste han visste och vet. Just nu kan vi kritisera och ha synpunkter tillsammans och själv funderar jag när jag ser "klenar" frisparkar och straffar, ojoj "den skulle Eje slagit"!

En sak till, jag skrev ju unge Egge i ingressen, ja det var för att det när han var 16 år och spelade i A-laget, stod det i tidningen, mycket lovande debut av: Unge "EGGE" Högberg!

Snart är det vår!

Ni har väl inte glömt att göra i ordning era cyklar?

Som aptitretare visar vi denna bild från en av IFK Gävles allra första cykeltävlingar. Start i Stadsträdgården.

Då var det trångt på Stadion – en bandysaga från flydda tider – apropå att Forsbacka IK fyller 100 år 2018

Varför inte inleda det nya året med en "saga" från flydda tider. Året var 1946. Vi hade inte TV. Vi var inte stressade av mobiltelefoner och SMS. Datorer, internet, facebook eller bloggar och allt vad det heter styrde inte vår tillvaro.

Visst var det hårda tider efter ett långt världskrig (1939–45). Det fanns käk, men inte i överflöd och det var ransoneringskort på många varor. Motbok krävdes för att köpa kröken. Allt var inte toppen. Ändå överlevde vi. Tågen, med ett ånglok i spetsen, gick i tid även på vintern och på bussar runt om i landet och på spårvagnar, där dom nu fanns, kunde man betala kontant till en konduktör. Inget krångel med Access-kort – vad nu det är? – remsor eller mobiler. Så det mest fantastiska – det spelades bandy på nyårsdagen, som i många år var den stora premiärdagen! Därför måste jag berätta den här "nyårssagan":

Hammarby var det här året nykomling i division 1 norra. Inför premiären på nyårsdagen, hemma på Stadion mot Forsbacka, laddade Hammarby upp med en triangleturnering på just Stadion. På nyårsafton. Deltagande lag, förutom Hammarby, var Sandviken och finska Warkaus. Speltiden var 2x25 minuter och resultaten blev så här: Hammarby-Sandviken 2–2, Sandviken-Warkaus 2–1, Hammarby-Warkaus 1–0. När matcherna spelats, var det dags för ismakarna på Stadion, med förre landslagscentern i fotboll "Pära" Kaufeldt i spetsen, att göra sitt inför nyårsdagens premiär.

Spel på trång plan

Forsbacka var på plats på utsatt tid, det var inga bekymmer med kommunikationerna. Självfallet var det spel i dagsljus. 3 279 åskådare trängdes på Stadionläktarna, dock inte undertecknad som då bara var tre år. Forsbacka, i många år kallat "Gula faran", tog ledningen genom Olle Grönvall. Men Hammarby hade en kämpe i laget, Holger "Hogge"

Nurmela, som tydligen firat nyår på rätt sätt. För den här gången var han på plats. Annars hade han en förmåga att försova sig när det handlade om helgmatcher. "Hogge", även duktig ishockeyspelare och landslagsman i Tre Kronor, såg till att matchen vände. Han sköt två mål varför Hammarby vann med 2–1.

Men Forsbackas ledare och spelare var inte nöjda med den utgången. De tyckte att Stadionplanen kändes trång, den som annars var känd för sin stora isyta. Forsbacka beordrade fram kontrollmätning av spelplanen efter matchen. När hände det i bandy senast? Den visade sig vara 98x60 meter, mot stipulerade 110x65 meter i division 1. I de lägre serierna kunde man få dispens för en mindre spelyta. I dag är minimåtten 100x60 m. Någon protest från Forsbacka lämnades aldrig in. Och den hade väl för övrigt aldrig gått igenom. Det var ont om reservdagar när el-ljus inte fanns att tillgå. "Men den mindre spelplanen gynnade Hammarbys ishockeyspelare", muttrade Forsbackas spelare surt, innan de lämnade huvudstaden. Säkert stämde det, då Hammarby på den här tiden i stort sett hade samma lag i både bandy och ishockey. Lagledare i de båda sporterna var den legendariske Curre Piper, som när dubbelspelet kom på tal alltid svarade: "Grabbarna skall spela sig i form". Det höll i hockey, men knappast i bandy.

När bokslut gjordes i februari visade det sig att Forsbacka hängde kvar, trots den trånga premiärplanen på Stadion, medan Hammarby trillade ur. Det skall också tilläggas att Stadionplanen fick de rätta måtten efter nyårsfadäsen.

Texten från Classe Bengtssons historiska hörna, Svenska bandyförbundets hemsida.

Forsbacka IK:s bandylag

som i seriefinal 1951 mot Bollnäs hade 8426 åskådare, vilket är publikrekord för Strömvallan.

Stående fr.v. Oskar Wiger, Olle Grönvall, Erland Sundberg, Stig Johansson, Ernst Hård, Gösta Groth.

Knästående fr.v. Torsten Renström, John Sjöberg, Sigvard Parling, Torsten Nordström, Gert Skoglund.

Sören Åkerman minns Snoddas

Året var 1952 och Gösta Snoddas Norgren hade i slutet av januari med dunder och brak slagit igenom med sin Flottarkärlek i Hylands radioprogram Karusellen.

Vi i Norrsundet spelade hockey i trean eller fyran. Nu skulle vi möta Arbrå med Snoddas i laget hemma på Lindövallens uterink.

Min backkollega Karl Otto Aspgren tog chansen och ringde upp Snoddas för att höra om han kunde tänka sig att sjunga i periodpauserna?

Jo, men visst Snoddas var inte alls omöjlig och visst kunde han sjunga bara man ordnade med en mikrofon ute på isen.

Naturligtvis annonserade idrottsföreningen om att man lyckats engagera Snoddas. Och vilken succé det blev!

Hela Norrsundet gammal som ung var på benen den här söndagskvällen och visst blev det publikrekord. Det var smockfullt utefter och runt hockeyrinkens sarg.

Till allas förtjusning sjöng Snoddas i båda periodpauserna och naturligtvis fanns den nya slagdängan Flottarkärlek med ett par gånger vid varje framträdande.

Norrsundets idrottsförening gjorde sig naturligtvis en ”hacka”. Vad Snoddas tog för sitt framträdande är okänt, men han skulle ju också komma tillbaka till Norrsundet och Folkets Hus på försommaren.

Då hade man byggt upp en extra scen vid dansbanan och när Snoddas kom, något försenad, i sin lilla ”bubbla” i sällskap med dragspelaren Karl-Erik Svensson, var det också fullspikat runt dansbanan vid Folkets Hus. Snoddas drog ju ”fulla hus” vart han än kom den här sommaren.

Åter till hockeymatchen på Lindövallen, så kommer jag inte i håg slutresultatet, men det var mycket tufft att som back försöka få stopp på Snoddas. Som om jag minns rätt lirade i toppluva. Självt hade jag då skaffat mig så kallad Bobrovhjälme.

Snoddas var ju annars berömd som bandyspelare och tog två SM-guld med Bollnäs, 1951 och 1956. Han spelade centerhalv och var så duktig att han fick göra tre framträdande i den blågula dressen.

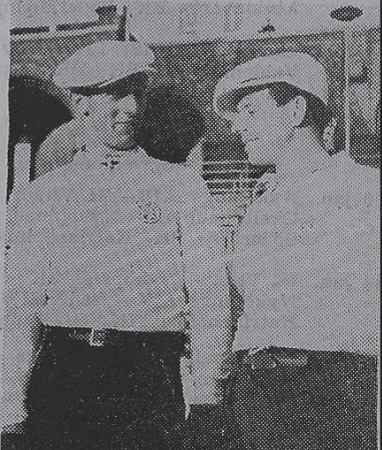
Men han började i Röste, en grannby till Bollnäs och då som målvakt. Enligt uppgift var han i ungdomen inget vidare på att åka skridskor, så där fick han börja som målvakt.

Men Snoddas blev sedan en hejare på sina skridskor. Han ska ha varit allsvenskans allra snabbaste i den svåra konsten att åka bakåt och det hade ju Snoddas stor nytta av i sin position som centerhalv i både klubblaget Bollnäs och landslaget.

Självt fick jag också vara med om en serieseger för Norrsundet. Men vi åkte också på en rekordförlust när vi fick äran att ta emot allsvenska Strömsbro i en DM-match. Det blev stryk med hela 24–1 och det small ordentligt runt om oss backar när exempelvis Masen Karlsson och Gert Blomé krutade på.

ELHÅ-mössan

är den idealiska huvudbonaden för bandyspelare. Den användes av ett flertal av de förnämsta bandylagen, bl. a. exmästarna Huga, 1944 års svenska mästare Skutskär etc.

Bandymästare i Skutskär med Elhå-mössan, Börje Ahlström och Henry Murén.

Efterfråga alltid Elhå-mössan!

Tillverkare:

L. HAGLUND & Co., GÄVLE

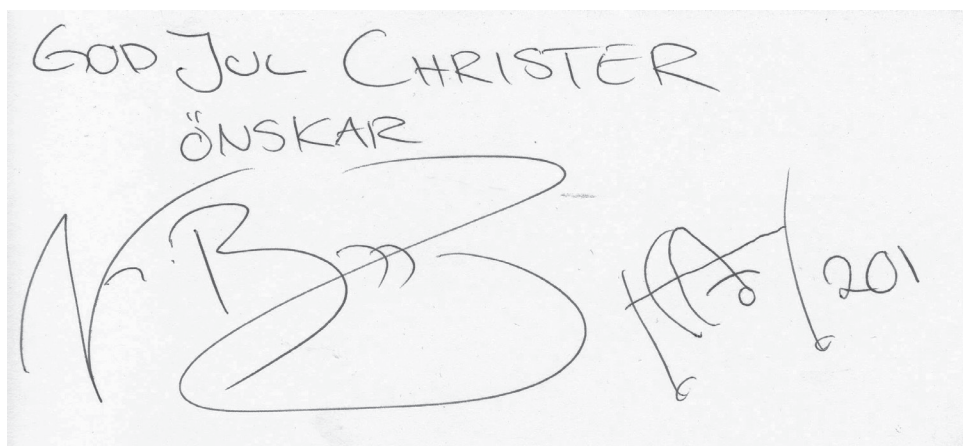
Christer Carlsson: Höjdhopparen

Ett idrottsevenemang som just avslutats är ju friidrotts VM inomhus. Sverige gör tyvärr en slätstruken insats. Till och med Damerna misslyckades den här gången, det är ju annars de som håller fanan högst i de flesta idrottssammanhang nuförtiden. En gren vi har tappat ordentligt i är tyvärr Höjdhopp! Denna klassiska Svenska gren där man sen barnsben och inte minst på "julispielen" på Strömvallen på 50-talet tjusades av Benke Nilsson som fick Bragdguldet 1954, Stikkan Pettersson med 8 raka SM Guld 1956–64, Richard Dahl som fick Bragdguldet 1958 och under modern tid inte minst Patrik Sjöberg innehavare av Svenska och Europarekordet med 2,42 satt 1987. OS silver, VM och EM Guld. Senaste stora stjärnan i grenen var Stefan Holm på den manliga sidan. OS Guld, VM Silver, EM Silver och Brons. 4 Guld i inomhus VM samt 2 Guld i inomhus EM. Holm hoppade 2,37 samt 2,40 inomhus. Bragdguldet 2004. Bland damerna har ju Kajsa Bergqvist skämt bort oss under flera år i slutet av 90-talet som en av världens bästa juniorer, och som senior dominerade hon sedan höjdhoppningsvärlden med massor av VM och EM medaljer av alla slag både ute och inomhus. Kajsa fick Bragdguldet 2005. Hon innehar Svenska rekordet på 2,06 och innehar dessutom Världsrekordet inomhus på 2,08. I det just avslutade inomhus VM i Sverige klarade två damer ingångshöjden på 1,97 sen var det stopp! Kanske man skulle övertala Kajsa att göra comeback? Är övertygad om att hon efter 14 dagars träning skulle hoppa 2 meter! Kanske i högklackat?! Vi kan bara hoppas att inte Höjdhoppet går samma väg som Tennisen (en annan stolt svensk gren) som idag mer eller mindre åtminstone Internationellt, verkar vara ett minne blott. För bara några år sedan skrevs förresten ett nytt kapitel i min egen (korta) karriär som höjdhoppare! När dotter Angela bodde hemma, skulle jag hämta henne på sporthallen här i Forsbacka där hon tränade handboll med flicklaget. Jag kom lite tidigt, satt på läktaren och kollade in tjejerna som sköt på målvakten längst bort i hallen. Nedanför mig, och ganska långt ifrån tjejerna höll ett gäng smågrabbar i 8–10 års åldern på att hoppa höjd. Ribban låg på samma höjd som den tjocka mjuka dynan dom landade i. Kanske 50 cm. Dom klarade

höjden hela tiden i strömhopp och det såg skojigt ut. Jag satt och funderade lite om höjdhopp. Sist jag hoppade var kanske på 50-talet och då gällde ju dykstilen. Vi hoppade även saxstilen därhemma på gården vid Hamiltongatan där vi byggt en hoppställning. Minns också att vår Högvelborne Ordförande i föreningen Gunnar L. också var med och hoppade. Han var bland de allra bästa dessutom. Nå nu var det idrottshallen i Forsbacka. Plötsligt lämnade småkillarna hallen. Höjdhoppställningen stod där, ribban låg på 50cm, den mjuka dynan såg inbjudande ut. Jag hade aldrig hoppat "floppstilen" som såg så skojig ut. Ryggen före över ribban. Hade aldrig haft läge liksom. Nu dj---ar var det väl dags att prova. En sån här chans får jag aldrig mer. Tjejerna var upptagna med sitt. Jag smög ner till ställningen, ställde mig en bit framför, tänkte på Kajsa Bergqvist och hennes smällar på låret och Stefan Holms smekning över skallen. Jag lunkade mot ribban (50 cm, visst, knähöjd, men en svindlande höjd för en 60+) närmade mig ribban, nu gällde det. Jag tänkte på alla tusentals hopp jag sett på TV. Nu var jag framme vid ribban, och då... hur fan gjorde man nu då? Det blev en blandning av saxhopp, dykstil och nåt slags baklängeshopp! Jag landade på ribban, gled ner från den höga mattan och slog arselet i det hårda golvet! 2 sekunder efter landningen kom hela höjdhoppställningen (av järn) med ett brak rasande över mig och jag låg plötsligt fjättrad under en plockepinnhög av järnstänger! Som jag låg där och förbannade mitt öde hade naturligtvis de handbollstränande flickorna upptäckt min situation och kom springande till undsättning! Alla utom en spelare. Gissa vem?! En spelare med nummer 4 på ryggen stod lugnt kvar och bollade ensam vid målet medan lagkamraterna stänkande lyfte bort den tunga ställningen. "Angela det är ju din pappa" skrek nån neråt banan, men nr 4 bara stod där som ingenting hade hänt. På hemvägen i bilen använde nr 4 konstigt nog ord som "pinsamt pappa".

Christer Carlsson

PS! Autografen av Kajsa fick jag på mitt arbete på Stimorol AB då vi använde Kajsa Bergqvist i vår bio-reklam DS!

Läroverket i Gefle och idrotten under 1800-talet

Då gymnasiet 1850 slogs samman med den Högre lärdomsskolan, eller Trivialskolan som den tidigare kallades, var inte idrott eller gymnastik ett ämne man ägnade sig åt i skolan. Skolan var till för att utveckla tanken inte kroppen. Den fysiska utvecklingen fick man sköta själv om man så ville. Redan i början av 1800-talet, kring 1820 har vi dock en berättelse om gymnastiken. Då gymnasiet flyttade från kyrkan till platsen där frimurarhuset nu står stod den gamla skolbyggnaden bakom kyrkan ”alldeles öde i några år, sedan blev gymnasii rummet tagit till auktionskammare och i Scholerummet blef skranken bortbrutna och rummet inrättat till Gymnastique för ungdomen. Mellanbotten mellan nedre och öfre rummet blef borttagen för att få nog höjd för stegar och tåg som hörde till den gymnastiska apparaturen”

Elementarläroverket fick en ny Läroverksstadga 1856 som reviderades 1859 och då kom gymnastik in i skolan. De som ansågs bäst lämpade som lärare var officerare och därför kom Oscar von Wolker till skolan 1860. Den som utvecklade tidens gymnastiska övningar, som hade sin grund i träning av soldater, var Pehr Henrik Ling. 1867 fick hans brorson Henrik Erland Ling tjänsten som gymnastiklärare vid Läroverket. Han skall enligt uppgift ha startat en gymnastikförening redan 1865, som dock blev kortvarig.

Men vid sidan av den kanske inte helt så spännande och obligatoriska lingska gymnastiken agerade eleverna själva för att få ägna sig åt nya idrottsliga övningar. Carl Erik Söderström som föddes 1863 och var elev vid Läroverket från 1872 till 1880 skrev ned sina minnen av uppväxten och skoltiden i Gävle och kunde berätta:

”Men långt innan jag var, som det hette, ”över tre alnar lång” och innan Pelle Ödman blev vår lektor i franska, visste vi vad où est la femme betydde. Skolflamningen steg högt mot skyn vintern igenom på baler och skridskois. Inom gymnasiet bildades G.S.K. (Gefle Skridskoklubb), som flera år hade en egen skridskobana på ”Storån” nedan för nuvarande Grand Hotel för övrigt dessa år den enda som fanns. Erik Dahl var direktör. Vi var 20 stycken, och inbetalade vid vinterns

början 2 riksdaler per man. Det var förlagskapitalet. Vi avlönade ”karl” på banan, höll kulörta lyktor två kvällar i veckan och avslutade säsongen med en bal för våra flammor på Centralhotellet – samt fick igen våra två riksdaler.

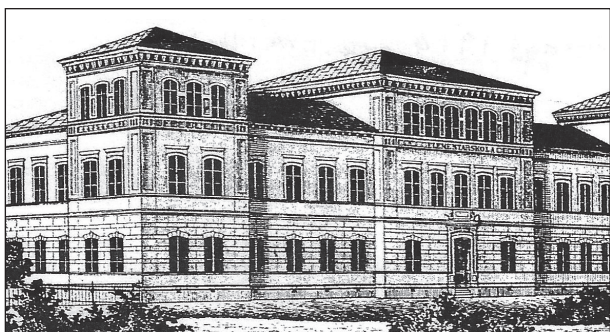
En annan sammanslutning var ”Förbundet Norden” bildat av Ernst Wennström och Ernst Unge. På den tiden hade ingen i Gefle stad sett en skida annat än möjligen hos de lappkaravaner som varje vinter besökte staden, och löjtnanten Viktor Balck var ännu en okänd man. Genom Ernst Wennström inköpte vi från Alfta s.k. Loos-skidor till 4:50 paret, omonterade visserligen, men inberäknat frakt till Gävle. Jag minns att vi började våra övningar i den backe som från stora landsvägen mitt för stora grusgropen vid Gustavsbron ledde ned mot ån.

Förbundet Norden var den första idrottsföreningen i Gefle och vi var de första som där åkte skidor. Om jag undantar Gustaf Elfstrands bror, som var jägmästare någonstans i Lappland, och väl var hemma och hälsade på någon gång. Förbundet bildades den 11 oktober 1879, och jag har ännu om stadgarna i behåll, liksom även det brev, varigenom jag samma dag av stiftarna kallades till ledamot.

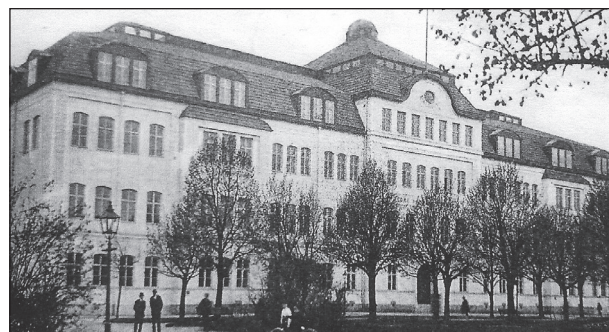
Den äldsta idrottsföreningen som fortfarande har verksamhet i Gävle är Gefle Gymnasii Idrottsförening (GGIF) som grundades samma höst men något tidigare än Gefle Idrottsförening (GIF), året var 1882. Ling var fortfarande gymnastiklärare men han hade inget med föreningen att göra. I stället var det den helt nya adjunkten i tyska och engelska Axel Valentin Ruuth som tog initiativet och som tillsammans med sin kollega Per August Svedlunds båda söner Pelle och Gustaf Swedlund samt Nils Johan Nilsson startade föreningen.

Föreningen som bland andra Bo Nordlund skrivit om var tidvis skolans stolthet och hade stora framgångar särskilt i bandy. Föreningen lever fortfarande och samlar idrottsintresserade elever. Däremot är tävlingsivern betydligt blekare än på 1930- och 1940-talet då professionaliseringen inom idrotten inträffade.

Thor och Arne Øvrelid

H.A. Läroverket vid N. Kungsgatan i Gävle. Inflyttningsklart 1873.

Samma läroverk (nu Vasaskolan) efter stor om- och tillbyggnad 1912–1914.

Verksamhetsberättelse 2017

Gästrikedrottens Historiska Förening

Årsmötet

OK Hammaren tilldelades GHF:s diplom för bred och framgångsrik verksamhet i orientering under 50 år. Rune Ivarsson mottog diplommet och gav en innehållsrik historik över föreningen. Joakim Ingelsson OK Hammaren tilldelades diplom för framgångsrik karriär och som ledare och instruktör i orienteringsporten

Allan Ädel tog emot GHF:s diplom till Hagaströms SK för lokal bred verksamhet under 50 år

Personliga diplom för klubbarbete och engagemang i Hagaströms SK tilldelades Ingemar Björklund och Arne Sköld. Per Olof Hallberg fick GHF:s diplom som ledare och tränare i skridskosporten. För årsmötet berättade han om skridskosporten och under vilka villkor Hagaströms SK arbetar.

Styrelse 2017

Ordförande Gunnar Lindbom (omvald för 1 år 2017)
Vice ordförande Lillemor Forsberg (omvald 2 år 2017/2018)

Kassör Curt Larsson (kvarstående 1 år 2017)

Sekreterare Bo Nordlund (kvarstående 1 år 2017)

Ledamöter Lars Blomgren (kvarstående 1 år 2017)

Jan Åke Hedström (kvarstående 1 år 2017), Anders Steffen (omvald 2 år 2017/2018)

Adjungerade ledamöter 2017 har varit Ove Grip och Anders Hedbom

Valberedning Nils Frölander, Lars Blomgren (valda för 1 år 2017)

Revisor, Revisorsuppleant Åke Nilsson, Lars Vidar Ström (omvalda för 1 år 2017)

Adjungerad i styrelsearbetet har även Lars Vidar Ström varit och bistått med bild- och filmdokumentation samt programverksamhet.

Styrelsearbete

Styrelsen har haft tio protokollförda sammanträden under 2017.

GHF har under 2017 deltagit i diskussioner om idrottshistorisk exponering vid Gävlehov.

GHF är medlem i Sveriges Idrottshistoriska Förening samt i Arkiv Gävleborg, där föreningen förvarar sin bildsamling och övrig dokumentation. Styrelsen har haft kontakter med Sandvikens Kommun-

arkiv, som tagit fram förteckning över vad som där finns av idrottshistoriska arkivalier.

Med andra idrottshistoriska organisationer utbyter vår förening medlemsblad och erfarenheter. Vårt medlemsblad går också till arkiv och bibliotek i Gästrikland. GHF finns numera på facebook och styrelsen planerar en hemsida för GHF.

Styrelsen har 2017 hos Gävleborgs Idrottsförbund haft överläggning med Hälsinglands Idrottshistoriska Sällskap för utbyte av erfarenheter och föreningarnas verksamhet. Styrelsen har även vid ett besök hos Upplands Idrottshistoriska Förening utbytt idéer och erfarenheter.

Hos föreningar och organisationer har företrädare för GHF svarat för idrottshistoriska program.

Idrottskafé

I februari arrangerade GHF i samarbete med Hofors idrottsföreningar och hembygdsföreningen ett mycket välbesökt och uppskattat idrottskafé om ortens idrotts-historia. Sportjournalisterna Ulf Jansson och Lars Sandlin berättade idrottsminnen från sin ungdom i Hofors och om arbetet med idrott i tidningar och radio. Heimo Klockare berättade hockeyminnen och Ove Berg om finnkamper och OS i Mexico 1968.

Föreningar redovisade både sin historia och nuvarande verksamhet i Hofors

Medlemsresa 2017

Årets medlemsresa gick i maj först till Skutskärs IF som i samband med servering och under en rundvandring berättade om föreningens verksamhet och särskilt om den nya satsningen på dambandy. Färden gick därefter till Strömsbergs bruk med guidad kulturhistorisk rundvandring efter lunch.

Medlemsbladet 2017

Styrelsen har gett ut två medlemsblad i maj och november, med idrottshistoria särskilt från distriktet och med presentation av vår verksamhet i ord och bild. Styrelsen har beslutat att med nummer 1/2017 har medlemsbladet sitt nya namn "Gästrik". Tidigare har det endast gått under beteckningen Gästrikedrottens Historiska Förening

För utförligare redovisning av årets verksamhet hänvisar vi till artiklar och bilder i medlemsbladen.

Tack för 2017

Gästrikedrottens Historiska Förening tackar Gävleborgs Idrottsförbund och SISU för stöd och samarbete. Ett särskilt varmt tack går i år till Sveriges Förening för Idrottens Främjande som med ekonomiskt bidrag 8000 kr förklarat sig uppskatta vår förenings idrottshistoriska verksamhet.

Styrelsen tackar alla medlemmar som sluter upp och visar uppskattning av föreningens verksamhet. Vår strävan är att öka medlemstalet och att föreningen fortsätter utveckla sin verksamhet för att bevara och berätta idrottshistoria i Gästriklands kommuner och föreningar

Styrelsen för Gästrikedrottens Historiska Förening

Lars Blomgren Lillemor Forsberg Jan Åke Hedström

Curt Larsson Gunnar Lindbom Bo Nordlund Anders Steffen

Verksamhetsplan 2018

Gästrikedrottens Historiska Förening har som målsättning

- att öka antalet medlemmar, enskilda, föreningar och distriktsförbund
- att informera om och utveckla idrottshistoria i Gästriklands föreningar
- att samarbeta med Gävleborgs Idrottsförbund, SISU och Arkiv Gävleborg och kommunarkiv för information, dokumentation och arkivering av idrottshistoria
- att verka för idrottshistorisk dokumentation av föreningar och enskilda
- att ge ut två medlemsblad (april och november) samt utbyta medlemsblad och information med andra idrottshistoriska organisationer
- att arrangera idrottshistoriska sammankomster
- att arrangera en medlemsresa i idrottshistorisk och kulturhistorisk anda
- att ha utbyte med grannlänens idrottshistoriska organisationer
- att representera vid idrottshistoriska möten och konferenser
- att uppvakta föreningar som jubilerar
- att med föreningens diplom uppmärksamma idrottshistoriskt förtjänta ledare och aktiva.

Nu är Vinter-OS över för den här gången och snart ett alltmer bleknande minne blott. Men än minns vi väl, hur strålande våra svenska skidflickor skötte sig därtöta i Syd-Korea.

Rut Eriksson från Sandviken på bilden, som vann damskid-DM 1926, får representera de kvinnor som idrottade förr; men sällan fick den uppmärksamhet i en idrottsvärld, som dominerades av männen ännu mer än idag.

Tyvärr har vi inte hittat någon bild på hennes eventuella valla-team

MEDLEMMAR

Elis Åberg, Torbjörn Danielsson båda Sandviken. Leif Larsson, Claes-Göran Bergkvist, Irene Bergman, Margareta Eriksson, Agneta Wallén, Anita Hedberg, Irene Bergman, Lars Wahlström, Arne Sköld, Hans Tolvström, Jan-Olov Jackson alla Gävle. Christina och Stefan Östblom Hedesunda. Ivar Söderlind Umeå. Gefle Tennisklubb. Alla hälsas varmt välkomna som medlemmar.

Våra medlemmar Sven Karlsson Sandviken, Mats Wiberg Gävle, Börje Carlsson Gävle har gått ur tiden och lämnat oss i stor sorg och saknad:

Medlemsantalet är i mars 2018:
313 st fördelat på 269 Enskilda, 9 Förbund och 35 Föreningar.
OBS! 3 medlemmar har betalt medlemsavgiften utan avsändare.

Ekonomisk redovisning 2017.01.01 t.o.m 2017.12.31

Ingående Balans 2017

Tillgångar:

Plusgiro/Bank 41,749

Summa tillgångar: 41.749

Skulder o Eget Kapital:

Leverantörsskulder

Eget Kapital

Summa skulder o eget kapital

Resultaträkning:

Kostnader:

Årsavgifter / Medlemsblad 9.302

Styrelse och Årsmöte 6.315

Resor / Kontorsmatr. / Porto 3.491

Medlemsresa Strömsberg 11.988

Uppvakt. / Gåva / Utmärkelser 2.058

Idrottscafé Hofors 5.894

Bank avgifter 1.116

Summa: 40.164

Intäkter:

Medlemsavgifter

Sveriges Centralförening

Årets underskott

Summa:

Utgående Balans 2017

Tillgångar:

Plusgiro/Bank 38,691

Summa tillgångar: 38.691

Skulder o Eget Kapital:

Leverantörsskulder

Eget Kapital

Summa skulder & eget kapital

Idrottsförbundet/SISU bekostar tryckning och utskick av vår medlemstidning 2 ggr/år.

Förslag till Budget 2018

	KOSTNADER	INTÄKTER
Medlemsavgifter	0	30500
Årsavgifter / Medlemstidning	9500	0
Styrelse / Årsmötet	4000	0
Resor / Kontorsmaterial / Porto	5000	0
Medlemsresa	6500	0
Idrotts café	2900	0
Uppvaktningar / Gåvor / Utmärkelser	2000	0
Material / Arkiv / Tidskrifter	300	0
Bankgiro & Plusgiro.	1200	0
Bidrag och övriga kostnader	100	2000
Oförutsett	1000	0
SUMMA KRONOR	32500	32500